

Bruksela, dnia 25.5.2016 r.
COM(2016) 289 final

2016/0152 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klientów, ich miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2016) 173 final}

{SWD(2016) 174 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W strategii jednolitego rynku cyfrowego¹ przyjętej w maju 2015 r. oraz w strategii jednolitego rynku² przyjętej w październiku 2015 r. zapowiedziano działania legislacyjne w celu rozwiązania problemu nieuzasadnionego blokowania geograficznego, a także w celu kompleksowego zwalczania dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania bądź prowadzenia działalności (w celu zachowania przejrzystości w niniejszym uzasadnieniu zwane dalej łącznie „**miejscem zamieszkania**”).

Ogólnym celem niniejszego wniosku jest zapewnienie konsumentom lepszego dostępu do towarów i usług na jednolitym rynku poprzez zapobieganie bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji przez handlowców utrzymujących sztuczny podział rynku według miejsca zamieszkania klientów. Konsumentom narażeni są na tego typu odmienne traktowanie przy dokonywaniu zakupów online, ale także podczas podróży do innych państw członkowskich w celu nabycia towarów lub skorzystania z usług.

Pomimo wdrożenia zasady niedyskryminacji zapisanej w art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE³ („dyrektywa usługowa”), konsumentom nadal odmawia się sprzedaży i oferuje odmienne warunki przy transgranicznym zakupie towarów lub usług. Wynika to głównie z niepewności co do tego, co stanowi obiektywne kryteria uzasadniające różnice w sposobie traktowania klientów przez handlowców. Aby zaradzić temu problemowi dla handlowców i konsumentów powinno być jaśniejsze, w jakich sytuacjach różnice w traktowaniu ze względu na miejsce zamieszkania nie mają uzasadnienia.

W niniejszym wniosku sformułowano zakaz blokowania dostępu do stron internetowych i innych interfejsów internetowych oraz przekierowywania klientów z wersji interfejsu przeznaczonej dla mieszkańców danego państwa do wersji dla innego państwa. Ponadto określono zakaz dyskryminowania klientów w czterech konkretnych przypadkach sprzedaży towarów i usług oraz wykluczono możliwość obchodzenia takiego zakazu dyskryminacji w umowach sprzedaży pasywnej. Zarówno konsumenci, jak i przedsiębiorstwa są narażeni na takie praktyki jako użytkownicy końcowi towarów lub usług, zatem przepisy zawarte w niniejszym wniosku powinny przynieść im korzyści. Transakcje polegające na nabywaniu przez przedsiębiorstwo towarów lub usług w celu odsprzedaży powinny jednak zostać wyłączone z zakresu niniejszego wniosku, aby umożliwić handlowcom tworzenie systemów dystrybucji zgodnie z europejskim prawem konkurencji.

Niniejszy wniosek nie obejmuje kwestii ustalania cen, handlowcy będą mieć zatem nadal swobodę w zakresie ustalania cen w sposób niedyskryminujący. We wniosku nie podjęto również kwestii dynamicznego ustalania cen, polegającego na dostosowywaniu przez handlowców swoich ofert w miarę upływu czasu, w zależności od pewnej liczby czynników niezwiązanych z miejscem zamieszkania klientów.

¹ COM(2015) 192 final.

² COM(2015) 550 final.

³ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Zasada kraju pochodzenia określona w dyrektywie 2000/31/WE⁴ („dyrektywa o handlu elektronicznym”) umożliwiła podmiotom świadczącym usługi społeczeństwa informacyjnego prowadzenie działalności transgranicznej i świadczenie usług na podstawie przepisów obowiązujących w państwie ich siedziby. Ponadto w dyrektywie usługowej określono prawa usługobiorców i dążono do zapewnienia, zgodnie z art. 20, by usługodawcy mający siedzibę w Unii nie traktowali swoich klientów w sposób odmienny w zależności od ich przynależności państwowej lub miejsca zamieszkania, ani bezpośrednio, ani pośrednio. Art. 20 nie stanowi jednak wystarczającego rozwiązania problemu dyskryminacji klientów i nie zmniejszył braku pewności prawa. W rezultacie trudno jest w praktyce egzekwować zasadę niedyskryminacji. Niniejszy wniosek zapewnia, w celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości, nadrzędność przepisów niniejszego rozporządzenia w przypadku kolidowania z art. 20 ust. 2 dyrektywy usługowej.

Istnieją również inne przepisy zakazujące dyskryminacji, w tym polegającej na odmowie dostępu do stron internetowych lub przekierowywaniu, ze względów związanych z miejscem zamieszkania, np. w sektorze transportu.⁵

Jeśli chodzi o niedyskryminację dotyczącą sposobu płatności, w rozporządzeniu (UE) nr 260/2012 zakazano już handlowcom wymagania od klientów, by dokonywali oni płatności z rachunków bankowych w konkretnym państwie członkowskim. Takiej zasady nie określono w odniesieniu do innych sposobów płatności. Rozporządzenie (UE) 2015/751 ułatwiło korzystanie z kart kredytowych poprzez ograniczenie wysokości opłat interchange za transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę. Dyrektywa (UE) 2015/2366⁶ także uutorowała drogę do w pełni zintegrowanego rynku płatności detalicznych w UE. Niniejsze rozporządzenie idzie o krok dalej i uniemożliwia handlowcom stosowanie odmiennych warunków płatności w zależności od miejsca zamieszkania klienta. Należy jednak pamiętać, że handlowcy mogą swobodnie decydować o tym, jakie akceptują sposoby dokonywania płatności przez lokalnych i zagranicznych klientów.

Wniosek jest zgodny z obowiązującymi przepisami unijnymi dotyczącymi prawa właściwego i jurysdykcji⁷.

⁴ Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego.

⁵ W art. 1 lit. a) i art. 4 ust. 2 zarówno rozporządzenia (UE) nr 181/2011 dotyczącego praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym, jak i rozporządzenia (UE) nr 1177/2010 o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową zawarto zasadę niedyskryminacji. Art. 23 ust. 2 i art. 16 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1008/2008 w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych zawierają odniesienie do niedyskryminacji w transporcie lotniczym.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I).

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie innych inicjatyw w ramach strategii jednolitego rynku cyfrowego oraz jednolitego rynku, a jego celem jest stworzenie warunków sprzyjających poprawie dostępu do usług dla konsumentów i przedsiębiorstw w całej Unii.

Inicjatywy te obejmują wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych⁸ oraz wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów zawieranych przez internet lub w inny sposób na odległość⁹. Celem wspomnianych wniosków jest osiągnięcie pełnej harmonizacji w przedmiotowych obszarach. Po ich przyjęciu doprowadzą one do dalszego zmniejszenia różnic w obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich przepisach dotyczących ochrony konsumentów, zwłaszcza w odniesieniu do środków ochrony prawnej, z jakich konsumenci mogą skorzystać w przypadku wadliwych towarów lub treści cyfrowych.

Ponadto przedłożono wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie transgranicznych usług doręczania przesyłek, aby zwiększyć przejrzystość cenową i poprawić nadzór regulacyjny w tym obszarze. Konsumenci i małe przedsiębiorstwa zgłaszają, że problemy związane z usługami dostarczania przesyłek, w szczególności wysokie ceny takich usług, uniemożliwiają im zwiększenie sprzedaży lub zakupów za granicą. W celu poprawy współpracy między krajowymi organami ds. ochrony konsumentów i ustanowienia sprawniejszego transgranicznego mechanizmu egzekwowania prawa w odniesieniu do skarg konsumentów przedstawiono wniosek dotyczący przeglądu rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów. Publikację obu wyżej wymienionych wniosków zaplanowano również na dzień 25 maja 2016 r. Inicjatywa dotycząca rozszerzenia zakresu jednolitego elektronicznego mechanizmu do celów rejestracji VAT służy dalszemu uproszczeniu handlu transgranicznego dzięki zmniejszeniu obciążeń administracyjnych związanych z rejestracją i uiszczaniem VAT, jakimi obarczeni są handlowcy.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 114 TFUE. W artykule tym powierza się UE uprawnienia do przyjmowania środków, których celem jest zniesienie barier dla swobodnego przepływu między innymi towarów i usług. Wysiłki w celu likwidacji takich barier mogą zostać zniweczone w wyniku przeszkód stwarzanych przez podmioty prywatne, które dzielą rynek wewnętrzny na segmenty wyznaczone granicami państwowymi. Problem ten nabiera szczególnego znaczenia w kontekście rynku wewnętrznego w przypadku gdy stosowne przepisy państw członkowskich nie są wystarczająco jasne, jednolite i skuteczne, by zwalczyć takie przeszkody. Wniosek ukierunkowany jest zatem na praktyki, które utrudniają swobodny przepływ towarów i usług w obrębie rynku wewnętrznego.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Dostęp do towarów i usług na rynku wewnętrznym oparty na zasadzie niedyskryminacji jest w istocie kwestią transgraniczną. Interwencja na szczeblu UE jest konieczna, aby zapobiec

⁸ COM(2015) 634 final, wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych.

⁹ COM(2015) 635 final, wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów zawieranych przez internet lub w inny sposób na odległość.

dyskryminacji w transgranicznych transakcjach handlowych ze względu na miejsce zamieszkania. Interwencja ustawodawcza ze strony państw członkowskich nie wystarcza do wyeliminowania dyskryminacji w handlu transgranicznym. Pod względem skuteczności jedynie interwencja na szczeblu UE może zapewnić konsumentom ujednoczone warunki dostępu do towarów i usług w całej Unii. Działanie UE zapewni większą pewność prawa poprzez jasne określenie sytuacji, w których odmienne traktowanie ze względu na miejsce zamieszkania jest uznawane za dyskryminację i tym samym zabronione.

- **Proporcjonalność**

Celem wniosku jest ułatwienie dostępu do towarów i usług w całej Unii. Ustanowiono w nim w szczególności spoczywające na handlowcach obowiązki, zgodnie z którymi nie mogą oni w określonych okolicznościach dyskryminować konsumentów ze względu na miejsce zamieszkania tych ostatnich. Obowiązki te nie wykraczają poza to, co jest konieczne do rozwiązania zidentyfikowanego problemu, a ich stosowanie ograniczone jest do okoliczności określonych we wniosku. Ponadto wniosek zwiększa pewność prawa dla handlowców poprzez wyjaśnienie istniejących zobowiązań i określenie, w jakich sytuacjach klienci powinni być traktowani jednakowo przy dokonywaniu zakupów transgranicznych. Wniosek nie prowadzi również do obciążania handlowców jakimikolwiek nieproporcjonalnymi kosztami. Koszty wynikające z wniosku stanowią głównie jednorazowe koszty dostosowania.

- **Wybór instrumentu**

Niewiążący instrument, taki jak zalecenie lub wytyczne, mógłby wesprzeć rozwój rynku w tym obszarze, jednak przewiduje się, że skuteczność takiego instrumentu byłaby bardzo ograniczona. Wytyczne Komisji¹⁰ w sprawie stosowania art. 20 ust. 2 dyrektywy usługowej, wydane 8 czerwca 2012 r., zawierają wyjaśnienia dotyczące również szczególnych sytuacji, takich jak te objęte niniejszym wnioskiem. Państwa członkowskie nie dostosowały jednak krajowych aktów prawnych w celu przyznania klientom bardziej konkretnych praw lub zaostrzenia egzekwowania przepisów, a handlowcy nie zmienili swoich praktyk.

W związku z tym jedynie instrument legislacyjny może skutecznie rozwiązać zidentyfikowane problemy. Preferowanym instrumentem jest rozporządzenie, ponieważ jest ono stosowane bezpośrednio w państwach członkowskich, ustanawia taki sam poziom obowiązków dla podmiotów prywatnych i umożliwia jednolite stosowanie przepisów dotyczących niedyskryminacji ze względu na miejsce zamieszkania we wszystkich państwach członkowskich.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W okresie od 24 września do 28 grudnia 2015 r. przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje społeczne. O przedstawienie opinii zwrócono się do konsumentów, przedsiębiorstw, stowarzyszeń i państw członkowskich. Otrzymano 433 odpowiedzi. Wyniki konsultacji społecznych opublikowano i zawarto również w ocenie skutków. Ponadto na początku 2015 r. Komisja przeprowadziła szeroko zakrojone debaty z zainteresowanymi stronami (konsumenci, przedsiębiorstwa, organizacje konsumenckie i stowarzyszenia

¹⁰ SWD(2012) 146 final, dokument roboczy służb Komisji służący ustaleniu wytycznych w sprawie stosowania art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym („dyrektywy usługowej”).

przedsiębiorców oraz organy krajowe), także w postaci warsztatów z zainteresowanymi stronami, w celu oceny różnych możliwości interwencji UE oraz ich skutków. W dniu 18 lutego 2016 r. Komisja zorganizowała warsztaty w Amsterdamie w celu omówienia wyników konsultacji społecznych oraz możliwych dalszych działań.

Zdecydowana większość konsumentów doświadczyła blokowania geograficznego lub innych ograniczeń opartych na kryterium geograficznym podczas zakupów w innym państwie UE. Towary i usługi, przy których w największym stopniu stosowane jest blokowanie geograficzne, to odzież, obuwie i dodatki, nośniki fizyczne (książki), sprzęt komputerowy i elektronika, bilety lotnicze, wynajem samochodów, treści cyfrowe, takie jak usługi transmisji strumieniowej, gry komputerowe i oprogramowanie, e-booki oraz pliki mp3. Większość konsumentów i przedsiębiorstw uważa, że handlowcy powinni informować klientów o ograniczeniach w sprzedaży. Konsumenty wyrazili poparcie dla wariantu strategicznego, w którym wymaga się od handlowców akceptowania transgranicznych transakcji handlowych, jednak bez nakładania na nich obowiązku dokonania dostawy. Większość przedsiębiorstw sprzeciwia się obowiązkowi sprzedaży i dostawy na całym terytorium UE i podkreśla znaczenie dostosowania cen na poszczególnych rynkach krajowych, zwracając uwagę na konieczność poszanowania przysługującej im wolności prowadzenia działalności gospodarczej i swobody zawierania umów. Zdecydowana większość grup respondentów była zgodna co do tego, że należy usprawnić egzekwowanie przepisów oraz poprawić wymagania dotyczące informacji.¹¹

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Komisja podjęła szeroko zakrojone badanie z wykorzystaniem anonimowych zakupów testowych, w którym przeanalizowano około 10 500 stron internetowych w UE i opracowano model typowych sytuacji zakupów transgranicznych. Badanie Eurobarometru z 2016 r. ukierunkowane na relacje między przedsiębiorstwami (business-to-business) wykazało, że jako użytkownicy końcowi produktów i usługobiorcy przedsiębiorstwa stają w obliczu ograniczeń podobnych do tych, jakie napotykają konsumenci. Komisja przeanalizowała dużą liczbę skarg dotyczących zakupów transgranicznych i dokonała oceny art. 20 dyrektywy usługowej. W maju 2015 r. Komisja zainicjowała badanie konkurencji w sektorze handlu elektronicznego, a w marcu 2016 r. przedstawiła wstępne ustalenia dotyczące blokowania geograficznego¹². Ponadto Komisja omówiła tę inicjatywę z państwami członkowskimi na forum grup ekspertów ds. dyrektyw o usługach i o handlu elektronicznym.

- **Ocena skutków**

W odniesieniu do niniejszego wniosku przeprowadzono ocenę skutków¹³. W dniu 21 kwietnia 2016 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię na temat złożonej ponownie oceny skutków. Uwagi Rady ds. Kontroli Regulacyjnej uwzględniono w ostatecznej wersji oceny skutków.

W ostatecznej wersji oceny skutków przeanalizowano pięć scenariuszy i sformułowano następujące wnioski: Rozważono wariant dotyczący zwiększenia przejrzystości (wariant 1), jednak nie umożliwia on samodzielnie osiągnięcia celu. Zwiększenie przejrzystości oraz

¹¹ Streszczenie sprawozdania z konsultacji społecznych opublikowano na następującej stronie internetowej: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/full-report-results-public-consultation-geoblocking>

¹² Wstępne ustalenia opublikowano na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html

¹³ SWD(2016)173 i SWD(2016) 174.

zakaz blokowania dostępu do strony internetowej (wariant 2), w połączeniu z rozwiązaniem opartym na przekierowywaniu tylko pod warunkiem wyrażenia zgody, uznano za korzystne, ale umożliwiające rozwiązanie jedynie niewielkiej części problemu. Preferowany wariant (wariant 3) polega na połączeniu tych dwóch elementów ze zdefiniowaniem pewnych szczególnych sytuacji, w których dyskryminacja oparta na kryteriach geograficznych nie ma uzasadnienia (w przypadku towarów, jeżeli handlowiec nie dokonuje dostawy transgranicznej; w przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną; oraz w przypadku usług świadczonych na rzecz klienta poza jego państwem członkowskim). Inny wariant polegał na sporządzeniu dodatkowej listy uzasadnień w celu opracowania zasad na potrzeby stosowania art. 20 ust. 2 dyrektywy usługowej (wariant 4), lecz został on odrzucony ze względu na swoją złożoność. Ostatni wariant (wariant 5), zgodnie z którym wymagano by od handlowców dokonywania transgranicznych dostaw dóbr materialnych, został odrzucony, ponieważ prowadziłby do obciążenia przedsiębiorstw nieproporcjonalnymi kosztami.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek ma zastosowanie zarówno do handlowców, jak i klientów, czyli konsumentów i przedsiębiorstw jako użytkowników końcowych. Kategorie te obejmują małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), a także mikroprzedsiębiorstwa. Wyłączenie tych przedsiębiorstw z zakresu przepisów mogłoby podważyć skuteczność tego środka, ponieważ handel internetowy w Unii jest prowadzony w większości przez MŚP, w tym mikroprzedsiębiorstwa w Unii.

Wniosek będzie miał pozytywny wpływ na konkurencyjność, ponieważ poprawi dostęp konsumentów i przedsiębiorstw do towarów i usług w obrębie rynku wewnętrznego. W odniesieniu do handlu międzynarodowego handlowcy mający siedzibę w państwach trzecich objęci są zakresem rozporządzenia, wyłącznie jeżeli sprzedają (lub zamierzają sprzedawać) towary lub usługi klientom w Unii.

Wniosek dotyczy środowiska offline i online, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, nowych osiągnięć technologicznych, oraz jest dostosowany do wymogów ery cyfrowej i internetu.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek jest zgodny w szczególności z art. 16 („wolność prowadzenia działalności gospodarczej”) oraz 17 („prawo własności”) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Zgodnie z prawem UE handlowcy podlegają już obowiązującym przepisom dotyczącym niedyskryminacji. Handlowcy mogą nadal decydować, gdzie i kiedy oferują klientom swoje towary lub usługi. Ich prawo do odmowy sprzedaży lub stosowania odmiennych warunków zostało ograniczone jedynie w celu zapewnienia zgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia dotyczącymi niedyskryminacji. Handlowcy nadal mogą odmówić sprzedaży lub stosować odmiennie warunki z wszelkich innych powodów, na przykład jeśli wyczerpano zapasy produktu.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet Unii Europejskiej.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

W rozporządzeniu przewidziano przeprowadzanie przez Komisję okresowych ocen wpływu przedmiotowego wniosku.

Komisja będzie monitorować sposób stosowania rozporządzenia przez uczestników rynku w całej Unii w celu zapewnienia spójnego podejścia. Będzie ona również uważnie śledzić skutki przepisów.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W art. 1 określono przedmiot i zakres wnioskowanego rozporządzenia. Zakres przedmiotowy wniosku dostosowano w miarę możliwości do zakresu dyrektywy 2006/123/WE, aby zapewnić spójność i jak największą pewność prawa dla handlowców i klientów. Oznacza to, że między innymi usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym, usługi transportowe, usługi audiowizualne, działalność związana z grammi hazardowymi, usługi opieki zdrowotnej oraz niektóre usługi socjalne są wyłączone z zakresu niniejszego rozporządzenia. Zakres terytorialny określono tak, by obejmował zarówno handlowców mających siedzibę w UE, jak i tych mających siedzibę w państwach trzecich, ale sprzedających lub zamierzających sprzedawać towary i usługi klientom w Unii. Art. 1 zapewnia również handlowcom jasność co do tego, że przestrzeganie niniejszego rozporządzenia samo w sobie nie oznacza, że handlowiec kieruje swoją działalność do określonego państwa członkowskiego do celów rozporządzenia (WE) nr 593/2008¹⁴ i rozporządzenia (UE) nr 1215/2012¹⁵, które regulują kwestie dotyczące prawa właściwego i jurysdykcji.

Art. 2 zawiera stosowne definicje.

W art. 3 nałożono na handlowców obowiązki, zgodnie z którymi nie mogą oni blokować dostępu do swoich interfejsów internetowych ze względu na miejsce zamieszkania klienta. Określono w nim również wymaganie, by przekierowanie następowało wyłącznie za zgodą klienta oraz by także już po przekierowaniu handlowcy zapewniali łatwy dostęp do wersji interfejsu, którą klient chciał wyświetlić, zanim został przekierowany. Handlowiec jest zwolniony z tego obowiązku, jeżeli ograniczenia dostępu lub przekierowanie są wymagane na mocy prawa. W tych wyjątkowych przypadkach handlowiec musi podać jasne uzasadnienie.

W art. 4 określono trzy szczególne sytuacje, w których dyskryminacja klientów ze względu na ich miejsce zamieszkania jest zakazana. Pierwsza sytuacja dotyczy sprzedaży dóbr materialnych, przy której handlowiec nie jest zaangażowany w dostawę produktów do państwa członkowskiego klienta. Druga sytuacja dotyczy usług świadczonych drogą elektroniczną innych niż usługi, których głównym elementem jest zapewnianie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych objętych ochroną przedmiotów oraz wykorzystywanie ich. Trzecia sytuacja dotyczy usług świadczonych przez handlowca w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym klient ma miejsce zamieszkania.

W art. 5 określono zasady niedyskryminacji dotyczące w szczególności płatności. Zgodnie z tym artykułem w pewnych przypadkach handlowcy nie mogą odrzucić płatności lub dyskryminować klientów w inny sposób ze względu na instrument płatniczy (taki jak karta kredytowa lub debetowa).

W art. 6 określono, że umowy z handlowcami zawierające ograniczenia sprzedaży pasywnej mogące prowadzić do naruszenia zasad ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu są

¹⁴ Rozporządzenie (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych.

¹⁵ Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych.

nieważne z mocy prawa. Celem tego artykułu jest zapobieżenie obchodzeniu przepisów rozporządzenia poprzez środki umowne.

Art. 7 dotyczy egzekwowania przepisów przez organy państw członkowskich.

W art. 8 zobowiązuje się państwa członkowskie do wyznaczenia organu – lub większej ich liczby – do celów zapewnienia konsumentom praktycznej pomocy w odniesieniu do sporów wynikających z niniejszego rozporządzenia.

Art. 9 dotyczy dokonywania przez Komisję okresowych przeglądów stosowania rozporządzenia. Określono w nim, iż w ramach pierwszego przeglądu należy ocenić, między innymi, czy zakaz dyskryminacji zawarty w art. 4 ust. 1 lit. b) powinien zostać rozszerzony na usługi świadczone drogą elektroniczną, których głównym elementem jest zapewnianie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych objętych ochroną przedmiotów, pod warunkiem że handlowiec posiada wymagane uprawnienia w odniesieniu do stosownych terytoriów.

W art. 10 określono zmiany do dwóch istniejących instrumentów dotyczących ochrony konsumentów, mianowicie rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE. Oznacza to, że niniejsze rozporządzenie zostanie dodane w załącznikach do wspomnianych aktów prawnych, tak aby przestrzeganie jego przepisów mogło być egzekwowane również przy użyciu środków przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, jak również w dyrektywie w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk.

Art. 11 dotyczy wejścia w życie rozporządzenia i jego stosowania.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klientów, ich miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114, uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby zrealizować cel, jakim jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego jako obszaru bez granic wewnętrznych, w którym zapewniony jest między innymi swobodny przepływ towarów i usług, nie wystarczy wyłącznie zniesienie barier krajowych między państwami członkowskimi. Tego rodzaju działania mogą zostać zniweczone przez podmioty prywatne wprowadzające przeszkody niezgodne ze swobodami rynku wewnętrznego. Ma to miejsce wtedy, gdy handlowcy działający w jednym państwie członkowskim blokują lub ograniczają dostęp do swoich interfejsów internetowych, takich jak strony internetowe i aplikacje, klientom z innych państw członkowskich, którzy chcą zawierać transgraniczne transakcje handlowe (tzw. blokowanie geograficzne). Prowadzą do tego również inne działania niektórych handlowców polegające na stosowaniu zróżnicowanych ogólnych warunków dostępu do towarów i usług wobec takich klientów z innych państw członkowskich, zarówno online, jak i offline. Czasami takie zróżnicowane traktowanie może być obiektywnie uzasadnione, jednak w innych przypadkach handlowcy odmawiają konsumentom, którzy chcą zawierać transgraniczne transakcje handlowe, dostępu do towarów lub usług, bądź stosują różne warunki w tym zakresie, ze względów czysto handlowych.
- (2) W ten sposób niektórzy handlowcy wprowadzają sztuczną segmentację rynku wewnętrznego wzdłuż granic wewnętrznych i utrudniają swobodny przepływ towarów i usług, ograniczając tym samym prawa klientów i uniemożliwiając im korzystanie z bogatszej oferty i z optymalnych warunków. Takie dyskryminacyjne praktyki są istotnym czynnikiem przyczyniającym się do stosunkowo niskiego poziomu

¹⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

transgranicznych transakcji handlowych w Unii, w tym w sektorze handlu elektronicznego, co uniemożliwia pełne wykorzystanie potencjału wzrostu rynku wewnętrznego. Precyzyjne określenie, w jakich sytuacjach nie ma uzasadnienia dla tego rodzaju różnicowanego traktowania, powinno zapewnić wszystkim uczestnikom transakcji transgranicznych jasność i pewność prawa oraz zagwarantować skuteczne stosowanie i egzekwowanie przepisów dotyczących niedyskryminacji na całym rynku wewnętrznym.

- (3) Zgodnie z art. 20 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁷ państwa członkowskie zapewniają, by usługodawcy prowadzący działalność w Unii nie traktowali usługobiorców w różnicowany sposób ze względu na ich przynależność państwową lub miejsce zamieszkania. Przepis ten nie zwalczał jednak dyskryminacji w pełni skutecznie i nie ograniczył w wystarczający sposób braku pewności prawa, zwłaszcza ze względu na to, że dopuszcza możliwość uzasadnienia różnicowanego traktowania, i z powodu trudności ze stosowaniem tego przepisu w praktyce. Ponadto blokowanie geograficzne i inne formy dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności mogą również wynikać z działań handlowców mających miejsce prowadzenia działalności w państwach trzecich, które nie są objęte tą dyrektywą.
- (4) W celu zapewnienia dobrego funkcjonowania rynku wewnętrznego konieczne jest zatem ustanowienie w niniejszym rozporządzeniu ukierunkowanych środków, które stworzą jasny, jednolity i skuteczny zestaw przepisów dotyczących wybranych zagadnień.
- (5) Niniejsze rozporządzenie ma na celu zapobieganie dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania klientów lub ich miejsce prowadzenia działalności, w tym blokowaniu geograficznemu, w transgranicznych transakcjach handlowych między handlowcami a klientami w odniesieniu do sprzedaży towarów i świadczenia usług w Unii. Rozporządzenie ma rozwiązać problem zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej dyskryminacji, obejmuje zatem również nieuzasadnione różnice w traktowaniu na podstawie innych kryteriów, które prowadzą do takiego samego rezultatu jak stosowanie kryteriów bezpośrednio opartych na przynależności państwowej klientów, ich miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności. Takie kryteria mogą opierać się w szczególności na informacjach wskazujących na fizyczną lokalizację klientów, takich jak adres IP używany przy dostępie do interfejsu internetowego, adres podany do celów dostawy towarów, wybór języka lub państwo członkowskie, w którym wydano instrument płatniczy klienta.
- (6) Z uwagi na to, że niektóre bariery regulacyjne i administracyjne dla handlowców zostały zniesione w całej Unii w niektórych sektorach usług w wyniku wdrożenia dyrektywy 2006/123/WE, należy zapewnić spójność między niniejszym rozporządzeniem a dyrektywą 2006/123/WE, jeśli chodzi o zakres stosowania. W związku z tym przepisy niniejszego rozporządzenia powinny stosować się m.in. do innych niż usługi audiowizualne usług świadczonych drogą elektroniczną, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz zapewnienie korzystania z takich utworów lub przedmiotów, jednak z zastrzeżeniem szczególnego wyłączenia

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/123/WE z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).

określonego w art. 4 oraz pod warunkiem oceny tego wyłączenia przewidzianej w art. 9. Usługi audiowizualne, w tym usługi, których głównym elementem jest zapewnianie dostępu do transmisji wydarzeń sportowych i które są świadczone na podstawie wyłącznych licencji terytorialnych, są wyłączone z zakresu niniejszego rozporządzenia. Należy również wyłączyć dostęp do detalicznych usług finansowych, w tym do usług płatniczych, niezależnie od przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących niedyskryminacji w zakresie płatności.

- (7) Dyskryminacja może wystąpić również w przypadku usług w dziedzinie transportu, w szczególności w odniesieniu do sprzedaży biletów na przewóz osób. W tym zakresie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008¹⁸, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010¹⁹ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011²⁰ przewidują już ogólne zakazy dyskryminacji obejmujące wszystkie praktyki dyskryminacyjne, do których odnosi się niniejsze rozporządzenie. Ponadto planuje się w najbliższej przyszłości zmienić w tym zakresie rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady²¹. W związku z tym, aby zapewnić spójność z zakresem stosowania dyrektywy 2006/123/WE, usługi w dziedzinie transportu powinny pozostawać poza zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (8) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie w dziedzinie opodatkowania, mając na uwadze, że Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa konkretną podstawę działań na szczeblu Unii w kwestiach podatkowych.
- (9) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008²² wybór prawa właściwego dla umowy między konsumentem a przedsiębiorcą, który wykonuje swoją działalność gospodarczą lub zawodową w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, lub w państwie, do którego, jako jedyne lub jednego z wielu, przedsiębiorca w jakikolwiek sposób kieruje taką działalność, nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na mocy przepisów, których nie można uchylić w drodze umowy zgodnie z prawem kraju, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012²³ w sprawach związanych z umową między konsumentem a przedsiębiorcą, który wykonuje działalność zawodową lub gospodarczą w państwie członkowskim, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, lub w jakikolwiek sposób kieruje taką działalność do tego

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania usług lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3).

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1).

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1).

²¹ Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14).

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

państwa, jako do jedyne państwa lub jednego z wielu, konsument może wytoczyć powództwo przeciwko swojemu kontrahentowi przed sądami państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, zaś powództwo przeciwko konsumentowi może być wytoczone wyłącznie przed tymi sądami.

- (10) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez wpływu na akty prawa Unii dotyczące współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w szczególności na przepisy dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz dotyczące jurysdykcji określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008²⁴ i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1215/2012²⁵, w tym bez wpływu na stosowanie tych aktów i przepisów w indywidualnych przypadkach. W szczególności do celów stosowania tych aktów i przepisów z samego faktu, że handlowiec działa zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, nie należy wywodzić, że kieruje on swoją działalność do państwa członkowskiego konsumenta.
- (11) Praktyki dyskryminacyjne, których dotyczy niniejsze rozporządzenie, zwykle przybierają postać ogólnych warunków i innych informacji ustalanych i stosowanych przez handlowca lub na jego rzecz jako warunku koniecznego do uzyskania dostępu do danych towarów lub usług, które to ogólne warunki lub inne informacje są udostępniane ogółowi społeczeństwa. Takie ogólne warunki dostępu obejmują między innymi ceny, warunki płatności i dostawy. Mogą one zostać udostępnione ogółowi społeczeństwa przez lub na rzecz handlowca za pośrednictwem różnych środków, takich jak informacje publikowane w reklamach, na stronach internetowych, w dokumentach przekazywanych przed zawarciem umowy lub w dokumentach umownych. Warunki te mają zastosowanie w przypadku braku indywidualnie wynegocjowanych umów przewidujących inne warunki, zawieranych bezpośrednio między handlowcem a klientem. Nie należy do celów niniejszego rozporządzenia traktować warunków negocjowanych indywidualnie między handlowcem a klientami jako ogólnych warunków dostępu.
- (12) Należy chronić zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorstwa przed dyskryminacją ze względów związanych z przynależnością państwową, miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności, gdy działają oni jako klienci do celów niniejszego rozporządzenia. Taka ochrona nie powinna jednak obejmować klientów kupujących towar lub usługę w celu odsprzedaży, ponieważ wpłynęłoby to na systemy dystrybucji wykorzystywane na szeroką skalę między przedsiębiorstwami w relacjach biznesowych, np. dystrybucji selektywnej i wyłącznej, które to systemy zasadniczo umożliwiają producentom wybór sprzedawców detalicznych, z zastrzeżeniem zgodności z prawem konkurencji.
- (13) Skutki dyskryminacyjnego traktowania w odniesieniu do transakcji handlowych związanych ze sprzedażą towarów lub świadczeniem usług w Unii są dla klientów i dla rynku wewnętrznego takie same niezależnie od tego, czy handlowiec ma miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim czy w państwie trzecim. W związku z tym oraz w celu zapewnienia, by konkurujące podmioty gospodarcze podlegały tym samym obowiązkom w tym zakresie, środki określone w niniejszym

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

rozporządzeniu powinny stosować się równo do wszystkich handlowców prowadzących działalność na terytorium Unii.

- (14) Aby zwiększyć możliwości dostępu klientów do informacji związanych ze sprzedażą towarów i świadczeniem usług na rynku wewnętrznym oraz poprawić przejrzystość, w tym w odniesieniu do cen, handlowcy nie powinni, stosując środki techniczne lub innego rodzaju, uniemożliwiać klientom uzyskania pełnego i równego dostępu do interfejsów internetowych ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności. Tego rodzaju środki techniczne mogą obejmować w szczególności technologie wykorzystywane do określenia fizycznej lokalizacji klienta, w tym do jej monitorowania za pomocą adresu IP, współrzędnych uzyskanych za pośrednictwem globalnego systemu nawigacji satelitarnej lub danych związanych z transakcją płatniczą. Nie należy jednak rozumieć tego zakazu dyskryminacji w odniesieniu do dostępu do interfejsów internetowych jako obowiązku handlowca do zawierania transakcji handlowych z klientami.
- (15) Niektórzy handlowcy posiadają różne wersje interfejsów internetowych przeznaczone dla klientów z różnych państw członkowskich. Powinno to być nadal możliwe, należy jednak zakazać przekierowywania klienta z jednej do innej wersji interfejsu internetowego bez jego wyraźnej zgody. Wszystkie wersje interfejsu internetowego powinny być w każdej chwili łatwo dostępne dla klienta.
- (16) W niektórych przypadkach blokowanie, ograniczanie dostępu lub przekierowanie bez zgody klienta do alternatywnej wersji interfejsu internetowego ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności może okazać się konieczne, aby zapewnić zgodność z wymogiem określonym w prawie Unii lub w prawie państw członkowskich zgodnie z prawem Unii. Takie przepisy mogą ograniczać klientom dostęp do pewnych towarów lub usług, na przykład poprzez zakaz wyświetlania określonych treści w niektórych państwach członkowskich. Nie można uniemożliwiać handlowcom przestrzegania takich wymogów, a tym samym powinni oni mieć możliwość blokowania lub ograniczania dostępu bądź przekierowywania określonych klientów lub klientów na określonych terytoriach do interfejsu internetowego, o ile jest to konieczne z powyższych względów.
- (17) W niektórych konkretnych sytuacjach nie można obiektywnie uzasadnić żadnych różnic w traktowaniu klientów w drodze stosowania ogólnych warunków dostępu, które obejmują wyraźną odmowę sprzedaży towarów lub świadczenia usług ze względów związanych z przynależnością państwową klientów, ich miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności. W takich sytuacjach należy zakazać wszelkiej dyskryminacji, a klienci powinni mieć możliwość, na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu, zawierania transakcji handlowych na takich samych warunkach jak lokalny klient oraz uzyskiwania pełnego i równego dostępu do różnych towarów lub usług bez względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności. W razie konieczności handlowcy powinni zatem wprowadzić środki zapewniające przestrzeganie tego zakazu dyskryminacji, jeżeli w przeciwnym razie klienci nie mieliby takiego pełnego i równego dostępu. Zakazu mającego zastosowanie w takich przypadkach nie należy jednak rozumieć jako zakazu kierowania działalności przez handlowców do różnych państw członkowskich lub określonych grup klientów oraz przedstawiania im ukierunkowanych ofert i zróżnicowanych warunków, w tym poprzez utworzenie interfejsów internetowych dla poszczególnych krajów.

- (18) Pierwsza ze wspomnianych sytuacji ma miejsce wtedy, gdy handlowiec sprzedaje towary, które nie są dostarczane transgranicznie przez handlowca ani na jego rzecz do państwa członkowskiego, w którym mieszka klient. W takiej sytuacji klient powinien mieć możliwość zakupu towarów na dokładnie takich samych warunkach, łącznie z ceną i warunkami dostawy towarów, jak podobni klienci zamieszkali w państwie członkowskim handlowca. To może oznaczać, że zagraniczny klient będzie musiał odebrać towar w tym państwie członkowskim lub w innym państwie członkowskim, do którego przedsiębiorca dostarcza towar. W takiej sytuacji nie ma konieczności dokonywania rejestracji do celów podatku od wartości dodanej (VAT) w państwie członkowskim klienta ani organizowania transgranicznej dostawy towarów.
- (19) Druga z tych sytuacji ma miejsce wtedy, gdy handlowiec świadczy drogą elektroniczną usługi inne niż te, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz korzystanie z takich utworów lub przedmiotów, takie jak usługi w chmurze, hurtownie danych, hosting stron internetowych i dostarczanie zapór sieciowych. W tym przypadku nie jest potrzebna fizyczna dostawa, gdyż usługi są świadczone drogą elektroniczną. Handlowiec może składać deklarację VAT i płacić podatek w uproszczony sposób zgodnie z przepisami dotyczącymi małego punktu kompleksowej obsługi VAT (MOSS) określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Rady (UE) nr 282/2011²⁶.
- (20) Wreszcie, w sytuacji, w której handlowiec świadczy usługi odbierane przez klienta w lokalu handlowca lub w wybranym przez niego miejscu, innym niż państwo członkowskie, którego klient jest obywatelem lub w którym konsument posiada miejsce zamieszkania lub prowadzenia działalności, stosowanie zróżnicowanych ogólnych warunków dostępu ze względów związanych z takimi kryteriami również nie powinno być uzasadnione. Sytuacje te dotyczą np. świadczenia usług hotelowych, wydarzeń sportowych, najmu samochodów, biletów wstępu na festiwale muzyczne lub do parków rozrywki. W takich sytuacjach handlowiec nie musi rejestrować się do celów VAT w innym państwie członkowskim ani organizować transgranicznej dostawy towarów.
- (21) We wszystkich tych sytuacjach zgodność z niniejszym rozporządzeniem nie pociąga za sobą dodatkowych kosztów dla handlowca związanych z jurysdykcją lub z różnicami w prawie właściwym na podstawie przepisów dotyczących prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz dotyczących jurysdykcji określonych w rozporządzeniach (WE) nr 593/2008 i (UE) nr 1215/2012, jeżeli handlowiec nie prowadzi działalności w państwie członkowskim konsumenta ani nie kieruje tam swojej działalności lub gdy klient nie jest konsumentem. Jeżeli natomiast handlowiec prowadzi działalność w państwie członkowskim konsumenta lub ją tam kieruje, to wyraził zamiar ustanowienia relacji handlowych z konsumentami z tego państwa członkowskiego, a zatem jest zdolny do poniesienia takich kosztów.
- (22) Handlowcy objęci procedurą szczególną określoną w tytule XII rozdział 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE²⁷ nie muszą płacić VAT. W przypadku tych handlowców świadczących usługi drogą elektroniczną zakaz stosowania ogólnych warunków

²⁶ Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 77 z 23.3.2011, s. 1).

²⁷ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s.1).

dostępu zróżnicowanych ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub prowadzenia działalności pociągałby za sobą obowiązek rejestracji do celów rozliczania VAT z innymi państwami członkowskimi, co mogłoby spowodować dodatkowe koszty, będące nieproporcjonalnym obciążeniem, biorąc pod uwagę wielkość i charakter takich handlowców. Należy zatem wyłączyć tych handlowców z tego zakazu na okres obowiązywania takiej procedury szczególnie.

- (23) We wszystkich tych sytuacjach, w wyniku szczególnego zakazu lub wymogu określonego w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego zgodnie z prawem Unii, handlowcy mogą niekiedy być zmuszeni do powstrzymywania się od sprzedaży towarów lub świadczenia usług określonym klientom lub klientom na określonych terytoriach ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności. Przepisy prawa państw członkowskich mogą także zobowiązywać handlowców, zgodnie z prawem Unii, do przestrzegania określonych zasad ustalania cen książek. Nie należy uniemożliwiać handlowcom przestrzegania takich przepisów w koniecznym zakresie.
- (24) Zgodnie z prawem Unii handlowcy mają co do zasady swobodę decydowania, o tym, jakie środki płatności, w tym marki płatnicze, chcą akceptować. Po dokonaniu tego wyboru w świetle obowiązujących ram prawnych dotyczących usług płatniczych nie ma żadnych powodów, dla których handlowcy mieliby dyskryminować klientów w Unii, odmawiając zawarcia pewnych transakcji handlowych lub w inny sposób różnicować niektóre warunki płatności dotyczące tych transakcji ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności. W tym konkretnym kontekście należy również wyraźnie zakazać takiego nieuzasadnionego nierównego traktowania ze względów związanych z lokalizacją rachunku płatniczego, miejscem prowadzenia działalności dostawcy usług płatniczych lub miejscem wydania instrumentu płatniczego w Unii. Ponadto należy przypomnieć, że już rozporządzenie (UE) nr 260/2012 zakazuje wszystkim odbiorcom, w tym handlowcom, uzależniania przyjęcia płatności w euro od lokalizacji rachunku bankowego w danym państwie członkowskim.
- (25) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2366/UE²⁸ wprowadzono ściśle wymagania bezpieczeństwa dotyczące inicjowania i przetwarzania płatności elektronicznych, co zmniejszyło ryzyko oszustwa w stosunku do wszystkich nowych i bardziej tradycyjnych środków płatności, w szczególności płatności elektronicznych. Dostawcy usług płatniczych są zobowiązani do stosowania tzw. silnego uwierzytelnienia klienta, procesu uwierzytelnienia potwierdzającego tożsamość użytkownika usługi płatniczej lub transakcji płatniczej. W odniesieniu do zdalnych transakcji, takich jak płatności elektroniczne, wymogi bezpieczeństwa są jeszcze surowsze, zobowiązując do ustanowienia dynamicznego powiązania z kwotą transakcji i z rachunkiem odbiorcy, tak aby dodatkowo chronić użytkownika poprzez zminimalizowanie ryzyka w przypadku błędów lub prób oszustwa. Przepisy te zrównują do jednego poziomu ryzyko oszustw płatniczych w przypadku zakupów krajowych i transgranicznych, w związku z czym nie można powoływać się na takie

²⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

ryzyko jako na argument uzasadniający odmowę zawarcia transakcji handlowej wewnątrz Unii lub stosowanie dyskryminacji w tym zakresie.

- (26) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na stosowanie przepisów prawa konkurencji, w szczególności art. 101 i 102 TFUE. Umowy zakazujące handlowcom prowadzenia pasywnej sprzedaży w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 330/2010²⁹ w stosunku do określonych klientów czy klientów na określonych terytoriach co do zasady uznaje się za ograniczenie konkurencji i zwykle nie można ich wyłączyć z zakazu ustanowionego w art. 101 ust. 1 TFUE. Nawet jeżeli takie umowy nie są objęte zakresem art. 101 TFUE, w kontekście stosowania niniejszego rozporządzenia zakłócają one sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i mogą być wykorzystywane w celu obchodzenia przepisów niniejszego rozporządzenia. Odnośne postanowienia tych umów i innych umów dotyczących pasywnej sprzedaży, które zobowiązują handlowców do działania z naruszeniem niniejszego rozporządzenia, powinny być zatem nieważne z mocy prawa. Niniejsze rozporządzenie, w szczególności jego przepisy dotyczące dostępu do towarów lub usług, nie powinno jednak wpływać na umowy ograniczające aktywną sprzedaż w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 330/2010.
- (27) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć co najmniej jeden organ odpowiedzialny za skuteczne monitorowanie i zapewnianie przestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie powinny również zagwarantować, by w razie naruszenia niniejszego rozporządzenia na handlowców mogły być nakładane skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające kary.
- (28) Konsumenci powinni mieć możliwość korzystania z pomocy odpowiedzialnych organów, ułatwiających rozwiązywanie sporów z handlowcami wynikających ze stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym przy użyciu jednolitego formularza skargi.
- (29) Niniejsze rozporządzenie powinno podlegać regularnej ocenie w celu zaproponowania ewentualnych potrzebnych zmian. W pierwszej ocenie należy skupić się w szczególności na ewentualnym rozszerzeniu zakazu określonego w art. 4 ust. 1 lit. b) na usługi świadczone drogą elektroniczną, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną, takich jak e-booki, muzyka, gry i oprogramowanie, oraz zapewnienie korzystania z takich przedmiotów i utworów, pod warunkiem że handlowiec ma wymagane prawa w odniesieniu do stosownych terytoriów.
- (30) Aby ułatwić skuteczne egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, należy także umożliwić wykorzystywanie do tych celów mechanizmów zapewniających współpracę transgraniczną między właściwymi organami, określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady³⁰. Ponieważ jednak rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 ma zastosowanie jedynie do przepisów chroniących interesy konsumentów, środki te powinny być dostępne tylko wtedy, gdy

²⁹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s. 1).

³⁰ Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów („rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów”) (Dz.U. L 364 z 9.12.2004, s. 1).

klient jest konsumentem. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 2006/2004.

- (31) Aby w odniesieniu do czynów sprzecznych z niniejszym rozporządzeniem można było występować z powództwami o zaprzestanie szkodliwych praktyk w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE³¹, należy także zmienić tę dyrektywę, dodając odniesienie do niniejszego rozporządzenia w załączniku I.
- (32) Handlowcy, organy publiczne i inne zainteresowane strony powinni mieć odpowiednio dużo czasu na dostosowanie się do przepisów niniejszego rozporządzenia i na zapewnienie jego przestrzegania. Z uwagi na szczególne cechy usług świadczonych drogą elektroniczną innych niż usługi, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz zapewnienie korzystania z takich utworów lub przedmiotów, w odniesieniu do świadczenia tych usług zakaz określony w art. 4 ust. 1 lit. b) powinien stosować się dopiero od późniejszej daty.
- (33) Aby osiągnąć cel, jakim jest skuteczne zwalczanie bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klienta, jego miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności, należy przyjąć rozporządzenie, które jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Jest to konieczne, aby zagwarantować jednolite stosowanie przepisów dotyczących niedyskryminacji w całej Unii oraz wprowadzić je w życie w tym samym momencie. Wyłącznie rozporządzenie gwarantuje przejrzystość, jednolitość i pewność prawa w takim stopniu, aby klienci mogli czerpać pełne korzyści z tych przepisów.
- (34) Jako że celu niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapobiegania bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji w transakcjach handlowych z handlowcami w Unii ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania klienta lub jego miejsce prowadzenia działalności, w tym zapobiegania blokowaniu geograficznemu, państwa członkowskie nie mogą osiągnąć w sposób wystarczający z uwagi na transgraniczny charakter problemu oraz niedostateczną jasność istniejących ram prawnych, natomiast ze względu na jego zakres i potencjalny wpływ na handel na rynku wewnętrznym możliwe jest lepsze osiągnięcie tego celu na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (35) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych ani zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsze rozporządzenie ma na celu pełne poszanowanie art. 16 i 17 Karty,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel i zakres

³¹ Dyrektywa 2009/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30).

1. Niniejsze rozporządzenie ma na celu przyczynienie się do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez zapobieganie dyskryminacji opartej bezpośrednio lub pośrednio na przynależności państwowej klientów, ich miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do następujących sytuacji:
 - a) gdy handlowiec sprzedaje towary, świadczy usługi lub zamierza to czynić w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym klient ma miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności;
 - b) gdy handlowiec sprzedaje towary, świadczy usługi lub zamierza to czynić w tym samym państwie członkowskim, w którym klient ma miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności, lecz klient jest obywatelem innego państwa członkowskiego;
 - c) gdy handlowiec sprzedaje towary, świadczy usługi lub zamierza to czynić w państwie członkowskim, w którym klient tymczasowo przebywa, nie zamieszkując ani nie posiadając miejsca prowadzenia działalności w tym państwie członkowskim.
3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do rodzajów działalności, o których mowa w art. 2 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE.
4. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie w dziedzinie opodatkowania.
5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez wpływu na akty prawa Unii dotyczące współpracy sądowej w sprawach cywilnych. Ze zgodności z niniejszym rozporządzeniem nie należy wywodzić, że handlowiec kieruje swoją działalność do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu lub zamieszkania w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 593/2008 i art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.
6. W zakresie, w jakim przepisy niniejszego rozporządzenia są sprzeczne z przepisami art. 20 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE, nadrzędne są przepisy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje określone w art. 7 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 282/2011, art. 2 pkt 10, 20 i 30 rozporządzenia (UE) nr 2015/751 Parlamentu Europejskiego i Rady³² oraz art. 4 pkt 8, 9, 11, 12, 14, 23, 24 i 30 dyrektywy (UE) 2015/2366.

Stosuje się również następujące definicje:

- a) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną działającą w celach, które nie mieszczą się w ramach jej działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej;

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 1).

- b) „klient” oznacza konsumenta lub przedsiębiorstwo, który/e jest obywatelem państwa członkowskiego lub posiada miejsce zamieszkania bądź miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim, i zamierza kupić lub kupuje towar lub usługę w Unii w celach innych niż odsprzedaż;
- c) „ogólne warunki dostępu” oznaczają wszystkie warunki i inne informacje, w tym ceny sprzedaży, regulujące dostęp klientów do towarów lub usług oferowanych do sprzedaży przez handlowca, które to warunki i informacje są ustanawiane, stosowane i udostępniane ogółowi społeczeństwa przez handlowca lub na jego rzecz oraz mają zastosowanie w przypadku braku indywidualnie wynegocjowanej umowy między handlowcem i klientem;
- d) „towary” oznaczają wszelkie materialne rzeczy ruchome, z wyjątkiem rzeczy sprzedawanych w drodze egzekucji lub w inny sposób z mocy prawa; w rozumieniu niniejszego rozporządzenia za „towary” uznaje się wodę, gaz i energię elektryczną, jeżeli są one wystawione na sprzedaż w ograniczonej objętości lub w określonej ilości;
- e) „interfejs internetowy” oznacza oprogramowanie, w tym strony internetowe i aplikacje, obsługiwane przez handlowca lub na jego rzecz, które służy do zapewnienia klientom dostępu do towarów lub usług handlowca w celu zawarcia transakcji handlowej dotyczącej tych towarów lub usług;
- f) „usługa” oznacza wszelką działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek, zwykle za wynagrodzeniem, o której mowa w art. 57 Traktatu;
- g) „handlowiec” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny, która działa – w tym również za pośrednictwem każdej innej osoby działającej w jej imieniu lub na jej rzecz – w celach związanych z jej działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową.

Artykuł 3

Dostęp do interfejsów internetowych

1. Handlowcy nie mogą, poprzez zastosowanie środków technicznych lub innego rodzaju, blokować lub ograniczać klientom dostęp do swojego interfejsu internetowego ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności.
2. Handlowcy nie mogą ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności przekierowywać klientów do wersji swojego interfejsu internetowego, która różni się od interfejsu internetowego, do którego klient pierwotnie usiłował uzyskać dostęp, pod względem układu, używanego języka lub innych cech charakterystycznych, które czynią ten interfejs specyficznym dla klientów o określonej przynależności państwowej, miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności, chyba że przed takim przekierowaniem klient udzieli na nie wyraźnej zgody.
Jeżeli takie przekierowanie następuje za wyraźną zgodą klienta, pierwotna wersja interfejsu internetowego musi pozostać dla niego łatwo dostępna.
3. Zakazy określone w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli blokowanie, ograniczanie dostępu lub przekierowywanie w odniesieniu do określonych klientów lub klientów na określonych terytoriach jest konieczne w celu zapewnienia zgodności z

wymogiem określonym w prawie Unii lub w prawie państw członkowskich zgodnie z prawem Unii.

4. Jeżeli handlowiec blokuje lub ogranicza dostęp konsumentów do interfejsu internetowego lub przekierowuje klientów do innej wersji interfejsu internetowego zgodnie z ust. 4, podaje on jasne uzasadnienie. Uzasadnienie to podaje się w języku interfejsu internetowego, do którego klient pierwotnie usiłował uzyskać dostęp.

Artykuł 4

Dostęp do towarów lub usług

1. Handlowcy nie różnicują ogólnych warunków dostępu do swoich towarów lub usług ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności w następujących sytuacjach:
 - a) gdy handlowiec sprzedaje towary, które nie są dostarczane za granicę do państwa członkowskiego klienta przez handlowca lub na jego rzecz;
 - b) gdy handlowiec świadczy usługi drogą elektroniczną inne niż usługi, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz korzystanie z takich utworów lub przedmiotów;
 - c) gdy handlowiec świadczy usługi inne niż określone w lit. b), a usługi te są świadczone klientowi w lokalu handlowca lub w miejscu, w którym handlowiec fizycznie prowadzi działalność, w państwie członkowskim innym niż to, którego obywatelem jest klient lub w którym ma on miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności.
2. Zakaz określony w ust. 1 lit. b) nie ma zastosowania do handlowców zwolnionych z VAT na podstawie przepisów tytułu XII rozdział 1 dyrektywy 2006/112/WE.
3. Zakaz określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli szczególny przepis prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego zgodnie z prawem Unii uniemożliwia handlowcowi sprzedaż towarów lub świadczenie usług określonym klientom lub klientom na określonych terytoriach.

W odniesieniu do sprzedaży książek zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia handlowcom stosowania różnych cen wobec klientów na określonych terytoriach, jeżeli handlowcy są do tego zobowiązani przepisami prawa państw członkowskich zgodnie z prawem Unii.

Artykuł 5

Brak dyskryminacji ze względów związanych z płatnością

1. Handlowcy nie mogą ze względów związanych z przynależnością państwową klienta, jego miejscem zamieszkania lub miejscem prowadzenia działalności, lokalizacją rachunku płatniczego, miejscem prowadzenia działalności dostawcy usług płatniczych lub miejscem wydania instrumentu płatniczego w Unii stosować zróżnicowanych warunków płatności w odniesieniu do sprzedaży towarów lub świadczenia usług, jeżeli:
 - a) płatności tych dokonuje się w drodze transakcji elektronicznych za pomocą polecenia przelewu, polecenia zapłaty lub instrumentu płatniczego opartego na karcie w obrębie tej samej marki płatniczej;

- b) odbiorca może żądać silnego uwierzytelnienia klienta przez płatnika zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/2366; oraz
 - c) płatności dokonuje się w walucie akceptowanej przez odbiorcę.
2. Zakaz określony w ust. 1 nie wyklucza żądania przez handlowców opłat za korzystanie z instrumentu płatniczego opartego na karcie, w przypadku którego opłaty interchange nie są uregulowane w rozdziale II rozporządzenia (UE) 2015/751, ani za usługi płatnicze, do których nie ma zastosowania rozporządzenie (UE) nr 260/2012. Opłaty te nie mogą przekraczać kosztów ponoszonych przez handlowca z tytułu korzystania z instrumentu płatniczego.

Artykuł 6

Umowy dotyczące pasywnej sprzedaży

Umowy, które w odniesieniu do pasywnej sprzedaży nakładają na handlowców obowiązek działania niezgodnie z niniejszym rozporządzeniem, są nieważne z mocy prawa.

Artykuł 7

Egzekwowanie przepisów przez organy państw członkowskich

1. Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub organy odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie zapewniają, aby organ lub organy wyznaczone w celu egzekwowania zgodności z niniejszym rozporządzeniem dysponowały odpowiednimi i skutecznymi środkami.
2. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar za naruszenie przepisów niniejszego rozporządzenia oraz wprowadzają wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić ich stosowanie. Ustanowione kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Artykuł 8

Pomoc dla konsumentów

1. Każde państwo członkowskie powierza organowi lub organom odpowiedzialność za udzielanie konsumentom praktycznej pomocy w przypadku, gdy między konsumentem a handlowcem wyniknie spór dotyczący stosowania niniejszego rozporządzenia. Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub organy odpowiedzialne za wykonywanie tego zadania.
2. Organy, o których mowa w ust. 1, proponują konsumentom jednolity wzór formularza do składania skarg do organów, o których mowa w ust. 1 i w art. 7 ust. 1. Komisja pomaga tym organom w opracowaniu tego wzoru formularza.

Artykuł 9

Klauzula przeglądowa

1. Do dnia [*date: five years after the entry into force of this Regulation*], a następnie co pięć lat Komisja składa sprawozdanie z oceny niniejszego rozporządzenia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu. Sprawozdaniu temu, w stosownych przypadkach, towarzyszy wniosek

dotyczący zmiany niniejszego rozporządzenia w świetle zmian prawnych, technicznych i gospodarczych.

2. Pierwszą spośród ocen, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się w szczególności w celu ustalenia, czy zakaz określony w art. 4 ust. 1 lit. b) powinien mieć zastosowanie także do usług świadczonych drogą elektroniczną, których głównym elementem jest zapewnienie dostępu do utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną oraz zapewnienie korzystania z takich przedmiotów i utworów, pod warunkiem że handlowiec ma wymagane prawa w odniesieniu do stosownych terytoriów.

Artykuł 10

Zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 oraz dyrektywy 2009/22/WE

1. W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 dodaje się punkt *[number]* w brzmieniu: „*[number]* *[full title of this Regulation]* (Dz.U. L XX z XX.XX.Year, s. X), wyłącznie wtedy, gdy klient jest konsumentem w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia nr XXXX/Year.”.
2. W załączniku I do dyrektywy 2009/22/WE dodaje się punkt *[number]* w brzmieniu: „*[number]* *[full title of this Regulation]* (Dz.U. L XX z XX.XX.Year, s. X)”.

Artykuł 11

Przepisy końcowe

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia *[date: six months following the day of its publication]* r.

Art. 4 ust. 1 lit. b) stosuje się jednak od dnia 1 lipca 2018 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący